

УКРАЇНА

(19) UA (11) 62579 (13) U
(51) МПК (2011.01)
A01C 1/00

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

видається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ ВИРОЩУВАННЯ НАСІННЯ ОГІРКА

1

(21) u201012851

(22) 29.10.2010

(24) 12.09.2011

(46) 12.09.2011, Бюл.№ 17, 2011 р.

(72) ВІТАНОВ ОЛЕКСАНДР ДМИТРОВИЧ, СОЛДАТЕНКО ОЛЕКСІЙ ВАЛЕРІЙОВИЧ

(73) ІНСТИТУТ ОВОЧІВНИЦТВА І БАШТАННИЦТВА УКРАЇНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ АГРАРНИХ НАУК

2

(57) Спосіб вирощування насіння огірка, що включає внесення в ґрунт добрив, який **відрізняється** тим, що мінеральні добрива вносять локально у ґрунт та з поливною водою (фертигація) при краплинному поливі, збирання насіннєвих плодів проводять через 41-45 діб після цвітіння жіночих квіток, насіння видаляють без дозорювання насіннєвих плодів.

Корисна модель належить до галузі сільськогосподарського виробництва, зокрема до технології вирощування насіння сільськогосподарських культур.

Загальноприйнятий спосіб вирощування огірка на насіннєві цілі передбачає: сівбу сухим насінням нормою висіву 6-8 кг/га, за схемою розміщення рослин 50+90 см, 20+120 см та інші; густоту рослин від 50-70 тис. шт./га для довгостебельних сортів до 140 тис. шт./га для короткостебельних сортів; проведення після сівби прикочування; внесення добрив восени під зяблеву оранку врозкид $N_{60-120}P_{120}K_{90}$; під час вегетаційного періоду використання способу зрошення дощуванням з підтриманням вологості ґрунту до масового утворення жіночих квіток на рівні 80 % НВ, а в період від цвітіння до масового дозрівання насінників - на рівні 70 % НВ, нормою 250-300 м³ (від сходів до масової появи жіночих квіток) та 400-450 м³ (від масової появи жіночих квіток до кінця плодоношення). Збирають насіннєві плоди через 40-45 діб від фази масового цвітіння (ранньостиглі сорти) та через - 50-60 діб (пізньостиглі сорти) з подальшим дозорюванням протягом 10-15 діб [1-6]. За даними Ромащенко М., Корюненка В. і Матвієць А. для умов різних ґрунтово кліматичних зон України перспективно використовувати системи краплинного зрошення для одночасного проведення поливу та внесення добрив - фертигація [7].

Однак ефективність даного способу вирощування у підвищенні врожайності насіння огірка недостатня.

В основу корисної моделі поставлена задача підвищити ефективність вирощування огірка на насіннєві цілі за рахунок збільшення врожайності

та якості насіння, зниження енерго- та ресурсовитрат.

Суть корисної моделі полягає в тому, що добрива вносять локально у ґрунт та у вегетаційний період - азотні добрива вносять разом з поливною водою (фертигація); сівбу проводять попередньо замоченим у воді насінням гідросівалкою; спосіб зрошення застосовують краплинний, що дає змогу економити поливну воду та добрива на 30-50 %, насіння на 10-20 %. Збирають насінники через 41-45 діб від масового цвітіння жіночих квіток; видаляють насіння без дозорювання насіннєвих плодів.

Спосіб здійснюється наступним чином.

Після збирання попередника поле дискують на глибину 8-10 см у двох взаємоперпендикулярних напрямках. Глибина зяблевої оранки на супісчаних ґрунтах 22-25 см, на чорноземах - не менше ніж 25-27 см. Для знищення сходів бур'янів восени проводять культивування на глибину 10-12 см. Рано навесні поле боронують важкими зубовими боролами БЗТС-1,0. Мінеральні добрива вносять локально культиватором КРН-4,2. Доза фосфорних та калійних добрив становить 1/2 від дози рекомендованої для внесення врозкид, азотних 1/4, або азотні не вносять зовсім. Наприклад, на чорноземі звичайному вносять $N_{30}P_{60}K_{45}$, або $P_{60}K_{45}$. Доза фосфорних та калійних добрив становить 1/2 від дози, рекомендованої для внесення врозкид суцільно, азотних відповідно 1/4 локально та 1/4 з фертигацією. Для знищення бур'янів до сівби насіння огірка проводять 2-3 суцільні культивації з боронуванням. За 1-2 доби до сівби насіння огірка замочують у воді. Сівбу проводять гідросівалкою при прогріванні ґрунту на глибині 8-10 см до +12...+15 °С. Норма висіву насіння 2,5-4,5 кг/га.

(19) UA (11) 62579 (13) U

Схеми розміщення рослин 50+90 см, 40+100 см та інші. Густота рослин огірка для короткостебельних сортів та гібридів 90 тис. шт./га, середньостебельних - 70, довгостебельних - 50 тис. шт./га. Прикочування після сівби не проводять. Міжрядні обробки ґрунту проводять за необхідності лише у широких міжряддях. У вузькі міжряддя посередині вкладають поливний трубопровід, який зрошує, відразу два рядки, в них ґрунт не ущільнюється і тому немає необхідності його обробляти. Захист від шкідників та хвороб здійснюють препаратами, внесеними до діючого "Переліку пестицидів і агрохімікатів дозволених до використання в Україні". Передполивну вологість ґрунту підтримують на рівні 80-75 % НВ до масового цвітіння та 70-65 % НВ в період плодоношення. Спосіб зрошення - краплинний. Поливи проводять нормою 120-140 м³/га (від сходів до масової появи жіночих квіток) та 180-200 м³/га (від масової появи жіночих квіток до кінця плодоношення). Через систему краплинного зрошення за вегетаційний період огірка вносять водорозчинні азотні добрива разом з поливною водою (фертигація). Доза добрив становить 1/2 від дози рекомендованої для внесення врозкид (якщо добрива локально не вносилися), або 1/4 від дози рекомендованої для внесення врозкид (якщо 1/4 добрив внесли локально у ґрунт навесні). Наприклад, при вирощуванні огірка на чорноземі звичайному фертигацію проводять два рази: при появі 3-4 справжніх листків та на початку цвітіння рослин огірка, доза добрив для одного внесення N₃₀, або N₁₅ відповідно до вищезазначених рекомендацій. Збирання насінників проводять через 41-45 діб від масового цвітіння жіночих квіток; видаляють насіння без дозрівання насіннєвих плодів і зброджують протягом 3-4 діб. Після чого насіння відмивають, просушують до вологості

10%, шліфують, очищають та закладають на зберігання.

Запропонований спосіб вирощування огірка на насіннєві цілі (внесення добрив локально у ґрунт, сівба насіння огірка, замоченого у воді, гідросівалкою за вищезазначеними схемами та густотами, краплинне зрошення, проведення фертигацій, своєчасне збирання та видалення насіння з плодів) забезпечує: економію мінеральних добрив та поливної води до 50 %; збільшення урожайності насіння майже на 30 % (211 кг/га насіння нормативної якості). Вищезазначене вказує на доцільність використання розробленої технології при вирощуванні огірка на насіннєві цілі.

Джерела інформації:

1. Дудник С. П., В Режим орошения семенных огурцов / Дудник С. П., Антонов А. В. Картофель и овощи.-1981. - № 5. - С. 33-34.
2. Боос Г. В. Выращивание семян овощных культур / Г. В. Боос. - Л.: Колос, 1972. - С. 24-25.
3. Лудилов В. А. Семеноводство овощных и бахчевых культур / В. А. Лудилов. - М.: Агропромиздат, 1987.-224 с.
4. Ткаченко Н. Семена овощных и бахчевых культур / Н. М. Ткаченко, Ф. А. Ткаченко. - М.: Колос, 1977. - С. 18-22.
5. Орошаемое овощеводство [С. А. Дудник, А. В. Антонов, Г. Е. Березкина и др.]; под ред. С. А. Дудника. - К.: Урожай, 1990.-240 с.
6. Довідник з насінництва овочевих і баштанних культур [О. Я. Жук, В. Ю. Жук, В. П. Роєнко]. - К.: Аграрна наука, 2002.-89 с.
7. Технології вирощування овочевих культур при краплинному зрошенні в умовах України / [В. М. Корюненко, О. Г. Матвієць, В. С. Сніговий та ін.]; під ред. М. І. Ромащенко. - К.: ІГІМ УААН, 2006.- 123 с.